

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő részre 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A háború.

A husvétnak nagy eseménye van. A mire hettek óta el voltunk köszülve, az megtörtént: Törökország megüzente a háborút Görögországnak s megindult a harc az egész vonalon. Tehát hiában való volt a nagyhatalmak atyáskodó jó indulata, a fenyegető diplomáciai jegyzőkönyvek, Kréta körülfoglalása, a görög kikötők tervbe vett hajóhadja s mindazon operettségű felvonulások, melyeket a nagyhatalmak egyesült hajóhadai rendeztek; a vagyoniilag ruinált cseppnyi tartomány, Görögország, daczolt az egész Európával s ravaszágával odavitte a dolgot, hogy Törökországot rákényszerítette a hadüzenetre.

Az európai hatalmak is egészen belefáradtak a sok nagy igyekezetbe s most már nem bánják, hogy igazítsák el az érdekeltok bajaikat fegyverrel, de azt megállapították, hogy Görögország a támadó fél, mert ő kényszerítette Törökországot a háború megkezdésére, s a támadó félnek még győzelem esetén sem lehet kilátása, hogy országa területét bővíthesse.

A hadüzenet után nyomban megindult a háború. A török hadsereg, mely körülbelül 83.250 katonával rendelkezik a görög-török határon előre tör. A görög határt 70.400 főből álló hadsereg védi. Az eddig érkezett táviratok szerint a törökök első támadását a görögök visszaverték, de bővebb részleteket tudni még nem lehet.

A nagyhatalmak Kréta körülfoglalását fel fogják függeszteni, hogy mindkét félnek teljesen szabad kezet engedjenek. Tehát, a ki erősebb, az lesz a győztes, de az is bizonyos, hogy a háború igen rövid lefolyású lesz, mert a háborúviselésnek legfőbb kelléke a pénz, ami mindkét félnek nagyon szűkös van, aztán a nagyhatalmak majd kellő időben beleszólnak a dologba s ismét helyreállítják a békét. Abban tehát nem lenne semmi baj, ha a két nép évszázados gyűlölködését egy rövid lefolyású vitézi

játékkal tombolja ki s még azért sem omlik össze a világ, ha Görögország Krétát megkapja, az még éppen nem lenne nagy baj, ha Törökország jól végigver a hősködő szomszédját; de az már igen nagy szerencsétlenséget rejt méhében, hogy mindazon tartományokban, hol törökök és keresztények vegyesen laknak, roppant nagy az izgalom s a legjelentékenyebb körülmény is elég lehet arra, hogy lángra lobantsa a hamu alatt égő parázst s oly oly rémséges vérfürdőt teremtsen, minőre a legközelebbi multban elég példa volt. Ez ismét európai intervencziót vonhatna maga után s miután a politikát hitvány önérdékek mozgatják, egy kis érdekellentét, egy kis összeütközés s kész az európai háború.

Még eddig a nagyhatalmak erősen hirdetik, hogy Törökországot fenn kell tartani; vagyis egyik sem érzi magát elég erősnek, hogy a nagy osztozkodásnál a maga érdekeit kellőképpen meg tudja védelmezni a másik kapzsisága ellen, de vajjon nem következhet-e be, hogy ez a jelenleg lokális jellegű török-görög háború nem hozhat-e elő olyan eseményt, mi a keleti kérdés végleges megoldását szükségessé teszi? Bizony, ez most csak egy hajszálon függ s azért van ez a roppant izgatottság, mely az egész európai politikát elfogja.

A háború eddigi lefolyásáról a következő táviratok szólnak:

Konstantinápoly, ápr. 18.

Törökország megüzente a háborút Görögországnak. A hadüzenet nem lepte meg a diplomáciai köröket, mert tudták, hogy egyes nagyhatalmak szinte fölbiztatták a portát erre a lépésre. Nevezetesen Németország a görögök ismételt betörését Macedóniába egyenes kihívásnak és casus bellinek minősítette, ugyancsak Anglia is a háború megüzetését javasolta a portánál. A többi nagyhatalomnak is az a fölfogása, hogy az európai koncepczió és a közös akció eredménytelensége után

a gordiusi csomót ketté kell vágni a görög-török kérdés megoldásának siettetése céljából.

A nagyhatalmak, bár Törökország üzent meg a háborút, Görögországot tekintik támadó félnek és teszik felelőssé a háború következeiséért.

Előreláthatólag a háború csak rövid ideig fog tartani, mert a két hadviselő fél anyagilag már most teljesen ki van merülve és segítségre szönnél sem számíthatnak.

A nagyhatalmak követendő magatartásáról az a hír, hogy közös egyetértéssel lemondanak a volái kikötő ostromzár alá helyezéséről, mely tudvalevőleg tervben volt, ugyancsak most folynak a tárgyalások a krétai ostromzár megszüntetéséről, hogy a hatalmak mentül könnyebben óvhasák meg semlegességüket.

Irányadó katonai körökben azt hiszik, hogy a görögök szárazon vereséget fognak ugyan szenvedni, de a tengeren győzni fognak. Valószínű, hogy a görög flotta elsőbbben is azon lesz, hogy a győngye török flottát megsemmisítse s a krétai kikötőket elfoglalja. A görög flotta első akciója előreláthatólag Szaloniki ellen fog irányulni, hogy eme város elfoglalásával a török hadsereg összeköttetését Konstantinápolylyal elvágja. Alig szenved kétséget, hogy Kréta s valószínűleg a szomszéd szigetek is Görögországhoz maradnak, ha sikerül neki azokat elfoglalnia.

Konstantinápoly, ápr. 18.

A Jildiz-kioszkban tegnap tartott minisztertanács elhatározta, hogy megüzeni Görögországnak a háborút. E határozatáról a konstantinápolyi görög követet, Maurocordato herceget nyomban értesítették.

Konstantinápoly, ápr. 18.

A porta tegnap éjszaka telegrafált körjegyzőket küldött külföldi képviselőinek. Leírta benne a görögöknek Krétánál való első támadását, valamint a legújabb támadást s konstataulta a reguláris

TÁRGZA.

Modern barátság.

(Folyt. és vége.)

Feri nemsokáig örülhetett, barátja fölépültén; gyöngőden szeretett édes anyja meghalt s ez mindennél mélyebben sújtotta. Gusztit azóta vele töltötte az estéket: vigasztalhatta, bizonyíthatta, hogy a halál az életnek csak egy változása, és hogy ellene fellázadni nem méltó az értelmesebb egyőnhez. . . . Viszont Gusztit a vigasztalás irgalmas cselekedete közepett lesújtotta egy dráma, mely saját családjában játszódott le s mely arra kényszerítette nővérét, hogy férjétől elváljon. Most Feri követett el minden lehetőt a maga részéről, hogy nemcsak összeköttetésénél fogva a válást sietesse, hanem hogy a szegény nőt valami jó állásba juttassa.

Ilyformán folytatódott ez a gyermekkori barátság.

Egy este együtt vacsoráltak egy városligeti vendéglőben és beszélgetésük olyan volt, mint többnyire; hosszú szóáradat Gusztit részéről és merész állítások, melyekre Feri csak rövid és bátorlalan ellenvetéseket kockáztatott. Mikor a fekete kávéval tartottak, Feri kinyitotta szívtárczáját és odatartotta Gusztinak, ki visszautasító mozdulattal azt mondta:

— Köszönöm, nem szeretem a szivarjaidat, nem ízlenek.

Meleg nyári estén történt, a levegő szinte főtó volt.

— Első ízben történik, hogy szivarjaim fölül panaszkodol, felelte Feri, szívtárczáját becsukva.

— Talán úgy találod, hogy rendesen nagyon sokat szívok el belőlük? kérdezte Gusztit éles hangon.

— Nem, viszonzott a másik. Azt nem mondom . . .

Egyideig némán maradtak. Nehány perez múlva Gusztit felszólalt:

— Valld be, hogy sokszor gondolsz arra a néhány ezer forintodra és mint afféle okos üzletember, azt mondd magadban, hogy elég hosszú ideje tartozom vele . . .

— Azt hiszem, sohasem fejeztem ki olyast, a mi ilyen föltevésre jöget adhatna . . .

— Kifejeztél! Mintha egyáltalán képes volnál, kifejezni! — veté közbe Gusztit lenézően. Különb is, ha lezámók számadásainkat, nem tudom melyikünk maradna tartozásban. Ha olyan füledt a levegő, mint most, akkor van a hónom alatt egy kis barométer, mely emlékezetembe hozza, hogy életemet kockáztattam miattad . . . Aztán elröbölt tőlem azt az egyetlen nőt, a kit valaha szerettem . . . Ugy hiszem ez felér a te rongyos pár ezer forintoddal?

— De, részemről legalább, sohasem tettem miatta szemrehányást soha! — kiáltotta Feri.

Újra szólanul maradtak. Mindakotten elgondolkoztak.

Hosszabb idő múlva, szinte egyszerre fordultak egymás felé. Feri révedező szemében ugyanaz a kifejezés tükröződött, mint Gusztit szkeptikus pillantásában: a csodálkozás kifejezése, a kétely, az ironia; majd, hogy nevetve fakadtak tőle:

— Mire gondolsz? — kérdezte Gusztit, ösztönszerűleg halkítva beszédjét.

— Hogy mire gondolok? — felelte Feri lassan. És te?

— Ugyanarra, a mire te . . . és mindjárt meg is mondom. Azt hiszem, hogy egy negyedszázad óta egymásnak csak terhőre voltunk, hogy soha ki nem állhattuk egymást.

— Igaz, bölöngatott Feri egyszerűen.

Még egy pillantást váltottak, fürkészve, mint ha csak most ismerték volna meg egymást.

Hirtelen Gusztit felkelt.

— Jó éjt! mondta, s ezzel elhagyta a kertet.

— Pincézér, fizetni! mondta Feri nyugodtan késéssel megcsendítve poharát.

Igy végződött az a híres barátság, a mely egy negyedszázadot tartott.

— Am i —

görög csapatok részvételét. A porta reméli, hogy a hatalmak igazságérzete el fogja ismerni, hogy a háború kitöréseért Törökország még most is hajlandó csapatait visszavonni, ha Görögország is visszavonul a maga katonáit a tesszáliai határról és Krétáról. Maurocordato herezeg, a görög követ kedden elutazik innen.

Athén, ápr. 18.

A kamara mai ülése rendkívül népes volt. A karzatok roskadásig megteltek.

Deljannis miniszterelnök halotti esőndben szólalt föl, bejelentvén, hogy Törökország ma notifikálta a diplomáciai összeköttetés megszakítását s ürügyül Görögország támadó magaviseletét hozta föl.

A miniszterelnök elmondta a legutóbbi napok eseményeit, s azt bizonyította, hogy ép ellenkezőleg, Törökország volt a támadó fél. Törökország, úgy mond, megüzeni nekünk a háborút s mi elfogadjuk. (Mog-meguguló tetszés.)

Deljannis bemutatva azután a legújabb táviratokat, s azt erősítette, hogy a törökök ismétlen megkísérelték az átkelést azon a szoroson, a mely a Larisszába vivő utat dominálja, de mindannyiszor visszaverték őket.

A táborban már olybá veszik, hogy annak rendje és módja szerint kiűtött a háború. Az egész határ mentén esatáznak.

Konstantinápoly, ápr. 18.

Hivatalosan közzé tették Edhem basa fővezérnek távirati jelentését a görögök tegnapi támadásáról.

A komüniké kijelenti egyúttal, hogy a porta mindent megtett a béke föntartására, de Görögország a nemzetközi jog ellenére okkupálta Krétát, hadi készületeket tett s megkezdte az ellenségeskedést. A porta ennél fogva kénytelen a birodalom jogainak és integritásának megoltalmazása végett a háború ellen akeziójával felelni.

Miután a szultán a minisztertanács említett határozatát helybenhagyta, a hadügyminisztérium Edhem basa fővezérnek azt a határozott parancsot adta, hogy a működő hadsereg számára az illető bizottság által megállapított s szentesített tervek szerint azonnal támadólag és védezőleg lépjen föl. A komünike azzal a kijelentéssel végződik, hogy minden felelősség Görögországot terheli.

Larissza, ápr. 18.

A görög csapatok mindenütt visszaverték a támadó törököket. A török csapatok visszavonultak a tartomány belsejébe, hogy erejüket koncentrálják. A menekő útegek tegnap éjjel 11 órakor megszűntek a tüzelést.

A török-görög háború.

Budapest, ápril. 20. A hateztérről özönnel érkező táviratok alaposságát lehetetlen ellenőrizni világos kép kaphatása céljából.

Folytonos, nagy diadalokat jelent mindkét fél, különösen a görög.

Valószínű azonban a törökök eddigi fölénye, mivel a Melunánál várható az első döntő ütközet. A törökök Meluna völgyébe bonyolultak és a görögöket kiszorították. Heves támadásaik dacára a völgyet megtartották.

A többi esztározás jelentéktelen. Tömérdek lösszer pocséklással alig van halott.

Egy tengeri ütközet több görög hajó elsüllyesztését idézte elő.

Prevazált a görögök, Artát a törökök felgyújtották.

Athénben mozgósították a két utolsó korosztályt.

A hatalmak hangulata állandóan görög-ellenes, dacára a hadat ízenő töröknek. A görögöt tartják békebontónak.

El van határozva, hogy a görögre semmiféle területi előny a háborúból nem háromolhatik.

A hatalmak beavatkozása valószínűleg a molunai döntő ütközet után következnek be.

Athén, ápr. 20. A görögök bevallják, hogy a molunai ütközet nagyon nehéz volt. Kétszáznál több görög megsebesült.

Pieresa bombázását megszüntették.

A görögök a Reveni elleni támadást visszaverték.

Mastrapasnál folyton esatáznak.

A városok új szervezete.

—A „Politikai Hetiszemle” eredeti értesülése.—

A belügyi közigazgatási reformok sorozatában a városok rendezéséről Fascho-Mojs miniszteri tanácsos dolgozott ki egy törvényjavaslat-tervezetet, melyet most véleményadás végett kiosztottak a kiváltságos szakszervezetek között. Ezek bírálatának beérkezése után szaktanácskozmány fog összeülni a belügyminisztériumban és ennek eredménye gyanánt végleg meg fogják állapítani a vármegyéről, a községekről stb. szóló törvényjavaslatokkal egyetemben, még az ősz folyamán, a képviselőházhoz benyújtandó, a „A városi rendtartásról” szóló törvényjavaslatot. A mint ennek a javaslatnak, már németből fordított elnevezése (Stadt-Verordnung) is mutatja, ausztriai és németországi példák után indul a reform, a hol kétségtelenül logikailag fejlődtebb városi élet van. De hogy magyar és pedig ősmagyar motívumok is vannak a javaslatban, annak egyik kétségtelen jele, hogy a régi tárnoki városok rendszabályait kiasták a lömtárokból és a városi tanács berendezését, „a külső és belső tanács”, ebből a Mária Teréziai korában rendszabályozott tárnoki városi szervezetből. — A javaslat tervezete imo a következő:

Az eddigi törvényhatósági és rendezett tanácsos al bíró városokat ez a javaslat egy kalap alá fogja és külsőleg egyformán szervezi. Ezután tehát nem lesz kétféle városi szervezet, hanem csak egy. Nem lesz városi „törvényhatóság”, hanem csak a „város képviselőtestülete”. Ez a „képviselet” elnevezés pedig csak azért történt, hogy az eddigi törvényhatósági és rendezett tanácsos városokkal egy törvényjavaslatban lehessen elbánni, mert különben a törvényhatósági joggal felruházott város ezután is független, önálló marad, míg ellenben a rendezett tanácsos városok képviselőtestülete ezután sem gyakorol törvényhatóságot, hanem a vármegyei törvényhatóságnak lesz alávetve, amiből ezek a rendezett tanácsos városok is sokkal szélesebb önrendelkezési joggal lesznek felruházva, mint eddig. Így tehát csak külső megjelenésükben lesznek egyformák a városok, tényleg azonban ezután is lesznek törvényhatósági és rendezett tanácsos városok.

E szervezés szerint egészen más természete van a törvényhatósági városnak, mely tehát maga képez quasi egy vármegyét és egészen más természetű a rendezett tanácsos város, melyet eddig a vármegye egy járásának tekintettek, élén a főszolgabíró helyett a polgármesterrel, ki azonban úgy alá volt vetve az alispánnak, mint a főszolgabíró. Ennél azonban sokkal praktikusabbnak és helyesebbnek látszik az az elv, mely különben az egész javaslat alapgondolata, hogy minél nagyobb szabadsággal, intézkedési joggal ruházzák fel a városokat. Kevésbé jó megoldásnak látszik, hogy a városok egy osztálya, csoportja továbbra is a vármegye gyámkodása alatt maradjon. De meg mit szólnak hozzá a szab. kir. városok, ha büszke „törvényhatóság” ezimük szerény „képviselettestületé” devalválódik, ebben a ezimkorságos világban és csak azért, hogy együtt, egy ezimen lehessen említeni őket az eddigi rendezett tanácsos városokkal. — A szaktanácskozmányon tehát ezt a kérdést fogják mindenekelőtt megvitatni, hogy t. i. a törvényhatósági város szervezése választassék el a rendezett tanácsos városostól és a kettő külön törvényben szabályoztassék.

Az előttünk fekvő javaslat, tekintet nélkül arra, hogy az illető város önálló törvényhatóság avagy a vármegye alá tartozik, a lakosság számát veszi alapul a képviselőtestület és a tanács szervezésénél. A képviselőtestület tagjainak számát a lehető minimumra redukálták a javaslatban és pedig 20,000 lakosig 24 és pedig 12 szabadon választott és 12 virilis tag képezi a képviselőtestületet. Most már a huszezer lakoson felül minden 3000 lakos után újabb 2—2 taggal, egy virilissal és egy választottal szaporodik a képviselőtestület. A választásra vonatkozólag érdekes a javaslatban kontemplált újítás, hogy a viriliseket is választják a legtöbb adót fizetők sorából és pedig nem csupán a kimutatott virilisek, hanem a többi adófizetők is részt vesznek a virilisek választásában. Ennélfogva kétszer annyi virilist kell választani.

Már most ez a megalkotott városi képviselőtestület választja a tanácsot és pedig titkos szavazás útján. Itt a szavazásra nézve megint azt az újítást hozzák be, hogy csak a választási elnök által hitelesített szavazó-lapon lehet szavazni, nehogy valaki két szavazó-lapot is beadhasson.

Lássuk már most a tanács szervezetét. Ez egy vegyestársaság lesz és pedig áll az életfogytiglan megválasztott tisztviselőkből és a képviselőtestületi közgyűlés által 6 évr. választott tanácsbeliekből.

A képviselőtestület teljesen elválasztatik a tisztviselői kartól, mely a képviselőtestületnek, illetőleg a városi közigazgatásnak tisztán ügyvivő, végrehajtó közege marad. A közgyűlésen a tisztviselők nem bírnak többé ülési és szavazati joggal. A képviselőtestület és a városi tanács közötti összekötő kapcsolatot a képviselőtestület által 6 évre választott és tisztán reprezentáns polgármester és a 6 évre választott tanácsbeliek képezik. Így tehát a városi tanács szervezete hasonlítani fog a mostani közigazgatási bizottsághoz, melyek tagjai tisztviselőkből és külön e célra választott törvényhatóság bizottsági tagokból áll. A városi tisztviselői kar ugyanaz marad körülbelül, mint a mostani, csak hogy életfogytig választják azokat. A polgármesterre nézve van nagy újítás a tervezetben.

Ugyanis a 30 ezer lakossal bíró városok két polgármestert választanak és pedig egy reprezentáns polgármestert, mely a várost mindenütt és mindenben képviseli és egy ügyvivő polgármestert, mely a reprezentáció kivételével ugyanazt a hivatalos hatáskört tölti be, mint a mostani polgármester. A reprezentáns polgármesteri állás nincs kvalifikációhoz kötve. A reprezentáns polgármestert a városi képviselőtestület tagjaiból választja a közgyűlés és pedig 6 évre. A választást Ó Felsőge erősíti meg. Az ügyvivő polgármestert szintén a közgyűlés választja és életfogytiglan. De a választás nem szorul királyi megerősítésre. A közgyűlés aztán életfogytiglan választ tisztviselő tanácsnokokat és 6 évre közgyűlési tagokból ugyanannyi tanácsnokot. Ugy, hogy a tanács felerészben tisztviselőkből és felerészben képviselőtestületi tagokból áll. Ez utóbbiakra nézve hivatali kvalifikáció nincs.

Ezek a külső tanácsstagok részt vesznek a városi tanácsülésen, ott szavaznak, de a végrehajtásban részt nem vesznek, mert az tisztán a minősítéshez kötött tisztviselői karra van bízva. Ugyanilyen szervezete lesz minden városnak, azzal a különbséggel, hogy az ügyvivő tisztviselő tanácsnokok arányában választott kültanácsbeliek száma alapján több vagy kevesebb tagokból fog állani a tanács, melynek hatásköre tetemesen kibővített olyan ügyekkel, amelyekben most a közgyűlés dönt. Viszont a városi közgyűlés is nagyobb szabadsággal és intézkedési joggal lesz felruházva, amennyiben számos közgyűlési határozat ezután nem szorul miniszteri jóváhagyásra.

A 30,000 lakosnál kevesebb bíró város csak egy polgármestert és pedig reprezentáns polgármestert választ, kinek helyettese gyanánt az első tisztviselő tanácsosnak, mint ügyvivő polgármester viszi a városi közigazgatást.

De a legnagyobb újítást képezi a városi számvevősek államosítása. Ugyanis a városi számvevősek helyébe, mint a m. kir. pénzügyminisztérium számvevőségének mindmennyi kirendeltsége, állami számvevőség lép. Ezek tartják számon az adókat, a város minden jövedelmeit. Ezek a számvevőségek egyenesen a pénzügyminiszternek vannak alárendelve, aki áthelyezi, fegyelmi alá stb. vonja azokat. Így tehát a központi kormány a városok vagyonának ellenőrzését közvetlenül, saját közgeivel gyakorolja. A vagyoni visszaélések tehát a városoknál ki lesznek zárva. Már ebből az egy szempontból is a legmelegebben kell üdvözlőnk a reformot.

Ujdonságok.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Hukk Kálmán brassói pénzügyi fogalmazó gyakornokot a brassói, Damokos Miklós árapataki lakost a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához m. kir. pénzügyi fogalmazóvá ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Anyakönyvvezetés.** A belügyminiszter

Háromszérvármegyében a zabolai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Jakab Gyula állami iskolai tanítót nevezte ki és őt a házasság anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Időjárásunk.** A husvétii ünnepek első két napja gyönyörű idővel köszöntött be, de már a 2-ik napon este ismét hidegre fordult az idő, úgy hogy éjjel gyenge hóharmat is volt. Harmadik napon meg hűvös maradt az idő, de már szerdán ismét enyhére vált. Az időnkénti hűvös idő oka az, hogy a hegyeket köröskörül sok hó borítja s az első szél már elég arra, hogy a levegőt lehűtse.

— **Eljegyzés.** Csekme Mózes, vasúti hivatalnok, m. kir. tartalékos honvéd hadnagy Kis Kőrösről eljegyezte Szabadkán lakó Kovács Erzsike kisasszonyt.

— **Meghívó.** A közdivásárhelyi „Kereskedő ifjak Társulata” folyó évi április hó 25-én (vasárnap) délután 3 órakor saját helyiségeiben rendes évi közgyűlést tart, melyre az összes tagok, valamint a társulatiránt érdeklődők tisztelettel meghívottnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó 2. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztárnok jelentése 5. Számvizsgálók jelentése. 6. Könyvtárnok jelentése. 7. Költségelőirányzat az 1897. évre 8. Jelentések, indítványok és javaslatok. 9. A titkárra újra választás. 10. Tíz választmányi, 2 póttag és 3 számvizsgáló választása. Kézdí-Vásárhelyt, 1897. évi április hó 20-án. Fejér Antal, elnök. Vargha Vilmos, titkár.

— **Halálozások.** Szacsva Pál, K.-Vásárhely város nyugalmazott rendőrbírója, ki sok éven át hűven szolgált a várost, f. hó 21-én hosszú szenvedés után elhalt. A tanács egy gyönyörű koszorúval róta le a kegyelet adóját az elhunyt tisztviselő társarát. Béke és áldás poraira! — Janesó Gyula kereskedő neje f. hó 22-én meghalt. A derék ifjú nő halálát 4 árva és egy gyászborult nagy család siratja. — Béke és áldás porai felett!

— **Kisiklás.** Mult pénteken délelőtt egy külön tehervonat szállított fa- és deszkáru Kovásznáról Brassó felé. Seps-Szentgyörgy állomás pályaudvaránál a vicinális vágány váltója előtt, nem tudhatni mi okból, a mozdony után esatolt, üres kocsi a fékezett mozdonyra torlódott s az utána kapcsolt kocsi előre és hátra rángása folytán a mozdony és utána még három kocsi kiugrott a vágányból. A három teherkocsi kisebb sérülésén kívül azonban egyéb baj nem történt. A közlekedésre mégis annyi kellemtelenség állott be, hogy sem a kézdí-vásárhelyi, sem a brassói vonatok nem haladhattak tovább és csak átszállással volt fenttartható a vonatok járása, míg a kisiklott mozdonyt és kocsikat visszahelyeztették, illetve eltávolíthatták a vágányról. A Brassó-Csikszreda közötti forgalmat az incidens nem zavarta meg, az államvasut szabad vágányára az akadály nem terjedt ki s így az első vonatkisiklás inkább csak érdekes látványosság számba ment.

— **Országos vásárunk.** Mult számunkban tévesen jeleztük, hogy tavaszi vásárunk május 10-én fog megtartatni. A vásártényileg május 3-án lesz a megelőző két napon a baromvásár. A tévedésre az nyújtott alkalmat, hogy a vásár napja május 2-ika utáni első hétfő napra van megállapítva s így az első hétfő nem 10-re, hanem 3-ikára esik.

— **Elevenen eltemetve.** Vértagyasztó szerencsétlenség történt f. hó 14-én Lisznyó községben. Két szegény napszámos, Bartha János és Csákány András kőhányással foglalkoztak a mondott napon s ott dolgoztak az esős időben is a négy méternyi mélységben a nélkül, hogy az üreg oldalát a szokásos kikötéssel elátták volna a figyelmeztetés daczára is. Kevés idő múlva kétségbeesett segélykiáltások hangzottak be a faluba s mikor néhány ember a kőhányához érkezett, az egyik munkásnak, Csákány Andrásnak csak a feje és karja látszott ki a beomlott földből. Gyorsan hozzáláttak a jó emberek a mentés munkájához és sikerült is ezt megmenteni, habár lábain erős zúzódásokat szenvedett; a másik munkást, Bartha Jánost azonban, kit egészen maga alá temetett a föld, holtan vették ki a mélységből. A szerencsétlen napszámos egy bűna nőt és öt kis fiu-gyermekeket hagyott hátra maga után. Az árva maradt nyomorult család iránt elképzelhető nagy a részvét s az ottani kereskedő Springer Ignác a szegény napszámos temetési költségét, 22 forint 10 krt az árva részére ajándékozta.

— **Magyarország megújodása.** Az Athe-

naum részvénytársaság kiadásában megjelenő, a „Magyar Nemzet Története” című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) kilencedik kötetéből (A nemzeti államalkotás) most jelentek meg a 103., 104. és 105. füzetek, a melyekben Ballagi Géza tovább folytatja az 1215—1848 közötti időszak történetének leírását és eljut a mindinkább erőrekapó és népszerűvé lett szabadelvű irány elfojtására tett intézkedések ismertetéséig. Ezek a füzetek is tele vannak erre a korszakra vonatkozó igen szép szövegekkel. Majdnem minden második lapra esik egy-egy szövegkék. Ezen kívül pompás műmelléletek vannak a füzetekhez csatolva. Így „Gróf Széchenyi István” arcképe Amerling Frigyes festménye után, melynek eredetije a M. T. Akadémiában látható; — „A nemzeti színház megnyitó előadásának színlapja” sikerült hasonmás; — „Az országgyűlési tudósítók 20 száma” Kossuth Lajos kéziratának faksimileje; — „Az országgyűlési ifjuság bucsuja” Kölessey Ferencztől, a Nemzeti Múzeumban őrzött eredeti kézir. hasonmás; — „A nemzeti színház” egy 1837-iki rajz után. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetési ár negyedévre (12 füzet) 3 forint 60 kr. Félévre (24 füzet, 7 forint 20 kr. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyitásával, midőn mindenki siet magzükségletét beszerezni, mint a megelőző években tettük, úgy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a Mautner Ödön magkereskedésére, mely egyedül képes olcsó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkel ajánuk ezen ezéget mindenkinek.

Közgazdaság.

Mely körülmények között vethető egy s ugyanazon növény többször egymásután.

Valahányszor valamely növényi vagy állati élődsi elszaparodik, rendszeren mindig azon jó tanácsot halljuk, hogy ne termeljük ott tovább (nehány évig) ama növényt, sem olyant, melyet ama élődsiek kedvelnek, hanem termeljünk egyebet.

Pl. üszökös földben búzát, arankás földben lóherét vagy lucernát ne termeljünk tovább. Minden növénynek meg van a maga ellensége; egynök több, másnak kevesebb; rendszeren ott szaporodnak azok el — eltekintve az erősségtelen talaj, a gombák s az állatok szaporodására kedvező időjárástól — hol évek hosszú során át tenyésztetett valamely növény szakadatlanul egymásután s a magot sem változtaták, hanem mindig ugyanazon fajának ivadékat használták további szaporításra.

Ha ama körülményeket egybe vetjük, melyek közt valamely igényesebb növény is minden kár, vagy károsodás nélkül is vethető egymásután, akkor úgy találjuk, hogy azok a következők:

Már szármásánál fogva igen termékeny talaj, mely még eke alatt nem volt. Ilyenek az ugynevezett szűztalajok, az új törések, erdőirtások. Vagy melyeket a folyók kiáradásai alkalmával évről évre iszappal látnak el. Ide tartoznak a mesterségesen öntözött területek is, pl. a rizsföldek.

Mindezen talajok termőereje bámulatos szokott lenni. Nagyon sok a növényi korhadvány (televény) bennök. Az ilyen talajon rendszeren megölnek, a kalászos növények, azért is szokták annak erejét mintegy meghuzni azáltal, hogy éveketig tengerit, vagy búzát stb termelnek rajta.

Ide tartoznak azon talajok is, melyek termőrétege igen vastag.

Mindezek, évtizedeken keresztül trágyára (értve istállótrágyát) nem szorulnak.

Kedvez ezen egyoldalú gazdálkodásnak az ugartartás, trágyázás, kapálás, hosszú tenyészidő s csapadékos s meleg klíma is. Mindezek a tápanyag gyorsabb megújítását teszik lehetővé — a talajban. Segíthetünk rajta műtrágyákkal is pl. szuperfoszfát, chilisalétrom, gipsz, stb. műtrágyákat kell elszórni az olyan talajon évről-évre.

Nagyon okszerűtlen azonban az egyoldalú termelést folytatni már sovány, elszegényedett talajokon.

Még leginkább eltűrik a többször egymásután való vetést a rozs, zab, füvek, kender, dohány, bur-

gonya, csicsóka, tengeri s a nem élő zöld takarmánynövények, pl. zab, búkköny, csalamádé.

Egymásután sikeresen nem termesztethetők: a luczerna, lóher, baltaczim, borsó, len.

Szóval a csekély tépignyű s gazdag gyökérrzel ellátott növények minden körülmények között inkább képesítvők arra, hogy a nekik szükséges tápmennyiséget a sovány talajban is felkeressék. Ezek, ha még földfeletti részükkel a talajt is jól beárnyékolják, vagy ha virágzás előtt levágatnak — zöld takarmánynak — annál sikeresebben termelhetők egymásután.

Minél hidegebb a klíma, minél seványabb a föld s minél rövidebb a tenyészidő, annál inkább okadatolt a gazd. növények okszerű vetésváltása.

Az oly talajról, melyen sűrűn természetnek egymásután pl. cukorrépát, lóherét lent stb. a német gazdák azt mondják: hogy „megunta” a répát, herét vagy lent, s azért nem termi már jól meg. A tudósok meg az mondják, hogy azért termette meg — ellenségeit ama növénynek — hogy így aztán azok barezoljanak a gazda hanyag vagy erőszakos eselekedete ellen, sőt kézzel foghatólag „kapacitálják” elismerni a természet törvényeit, melyek előtt neki is kalapot kell emelnie.

Apróságok.

Boldogság.

Biró: Ön az ösküvő után harmadnapra már verte a feleségét. Mit hozhat föl mentségül?
Vádlott: Mámoros voltam a boldogságtól.

Goromba számítás.

Eulália kisasszony: Mikor tizenhét éves voltam a lutrin ezer forintot nyertem; a pénzt a takarékpénztárba helyeztem négyes kamatra.

Tanár: Hiszen az a pénz most már majdnem megháromszorozódott.

Hamarjában.

A nászut eljött, az új menyecske sürgeti a férjét:

— Lekésünk a vonatról.

— Várj édesem, szól a férj, most jut eszembe, hogy egy szót sem tudok olaszul; hamarjában megtanulok egy kicsit.

Polgári házasság.

— Oh ezek a házasságközvetítők! Egyik magigérte, hogy ősrégi családból való férjét szerezzek nekem...

— Nos?

— Aztán bemutatott egy Kohn Mór nevű izraelitát.

Kuláns.

A hogymászók alkudoznak a vezetővel.

— Hát mennyit fizetünk mi négyen a vezetésért!

— Személyenként három forintot; összesen tehát 12 forintot.

— De ha bajunk esik?...

— Oh, kérem, ha egyikük például lezuhanna, akkor csak kilenez forintot fizetnek.

Nyilttér*.)

Richter-téle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomosillapító bedörzsölésnek alkalmazták köszvényénél, oszúnál, tag-szagattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendelik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerész Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

*.) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

Sz. 500—1897

Hirdetmény.

Martonfalva község képviselő-testületének 1897. évi április 6-án tartott ülésében 21 p. a. hozott határozatához képest ezzel köz-hírré tétetik, mikép Martonfalva községében építendő tűzmentes község-ház építésére vonatkozólag 1897. évi május hó 18-án d. o. 8 órakor a község-házánál nyilvános árlejtés fog-tartatni — hová vállalkozni szándé-kozik azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési és építési fel-tételek vagy a részletes költségvetés tervrajzok, előmérlet és anyag kiszá-mítási kimutatással a körjegyzői iro-dán a hivatalos órák alatt megtekint-hetők.

Martonfalván, 1897. év április 15-én.

Az előjáróság:

Veres Péter, Molnár Ventura,
körjegyző, kbíró.

77 2—3.

Sz. 6706—896.
tlkv.

Hirdetmény.

Karatna-Al- és Felőlál község te-lekkönyvi birtokszabályozás követ-keztében átalakítottak és ezzel egy-idejűleg gazokra az ingatlanokra néz-ve, amelyekre az 1886. évi XXIX-ik t. cz., az 1889. 38 és az 1891. 16 t. czikkek a tényleges birtokos tulaj-donjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29-ik t. czikkben szabályo-zott eljárás a tlkvi bejegyzések he-lyesbítésével kapcsolatosan fogana-toztatott. Ez azzal a felhívással té-tetik közzé:

1-ör, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29-ik t. cz. 15. és 17. §§-ai alap-ján, ideértve e §-oknak az 1889. évi 38-ik t. cz. 5. és 6. §§-ban és az 1891. évi 16-ik t. cz. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. évi 38-ik t. cz. 7 §-sa és az 1891. évi 16-ik t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29-ik t. cz. 22. §-sa alapján történt törölések érvénytelen-ségét kimutathatják, e végből törölési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1897. évi november hó 15-ik nap-jáig bezárólag alólírt telekkönyvi hatóságához nyújták be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törölési kereset annak a harmadik személy-nek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolg-alhat;

2-szor, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29-ik t. cz. 16. és 18. §§-ai-nak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38-ik t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjo-gának bejegyzése ellenében ellent-mondással élni kívánnak, írásbeli el-lentmondásukat hat hónap alatt, vagy-is 1897. évi november hó 15-ik nap-jáig bezárólag nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros haráridő után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3-szor, hogy mindazok, kik a tlkv. átalakítása tárgyában tett intézke-dések által, nemkülönbben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esete-ken kívül az 1892. évi 29-ik t. cz. szerinti eljárás és az ennek folya-

mán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogaitak bár-mely irányban sértve volik — ide-értve azokat is, a kik tulajdonjog arányának az 1889. évi 38-ik t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényü-ket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1897. évi november hó 15-ik napjáig bezárólag nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezet-sébből származó bármimemű igényoi-keket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthe-tik, az említett bejegyzéseket pedig a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szer-zett harmadik személynek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egy-szerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tlkvi. hatóságnál átve-hetik.

A kir. törv. sz. mint tlkvi hatóság.
K - Vásárhelyt, 1896. decz. hó 12-én

Gaal István,
kir. trvszk. bíró.

76 2—3

Szám 235
1897.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. járásbíróaság 1897. évi 2251 p. számú végzése következté-ben Dr. Balogh Vendel ügyvéd által képviselt Bíró Berta javára Dálnoki Dájbukát Géza ellen 956 frt — kr s jár. erejéig 1897. évi márczius hó 22-én fogantatosított kielégítési vég-rehajtás útján lefoglalt és 1598 frtra becsült bolti portékák, egyéb házi és másnemű szerelvények, fehér- és ruha neműek, aranyóra lánczostól, biczikli, zsiradék és husnemű, fogy-verből álló ingóságok nyilvánosár-verésen eladottnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. jbiróság 2251 1897 sz. végzése folytán 950 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1896. évi december hó 28 nap-jától járó 6 százalékos kamatai és ed-dig összesen 53 frt 45 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Dálnokban a helyszínen leendő eszközölésére 1897. évi május hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándé-kozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt K.-Vásárhely, 1897. évi április hó 15-ik napján.

Kakucsai Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

78 1—1

Sz. 208—1897.

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézi-vásárhelyi kir. járásbíróaság 1897. évi 1833 p. számú végzése következté-

ben Dr. Szacsai Gyula ügyvéd által képviselt Nikolaus Heid özég javára k.-vásárhelyi Baka Lajos ellen 265 frt 91 kr s jár. erejéig 1896. évi decz. hó 23-án fogantatosított biztosítási vég-rehajtás útján lefoglalt és 800 frtra — kr becsült 5 drb tehén bival, 2 drb 4 éves csikó, 1 drb omnibus kocsiából álló ingóságok nyilvános árverésen el-adottnak.

Mely árverésnek a kézdivásárhelyi kir. jbiróság 1883—1897. sz. végzése foly-tán 265 frt 91 kr. tőkekövetelés, ennek 1896. évi szept. hó 18 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 34 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kézdivásárhelyt a piaczon leendő eszközölésére 1897. évi május hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a ven-ni szándékozik oly megjegyzéssel hi-vatnak meg, hogy az érintett ingósá-gok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1897. évi április 17-ik napján.

Kakucsai Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

80 1—1

Sz. 1106
97 ki.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács által közhírré tétetik, miszerint a folyó évi tőke-ka-mat és járadékadó kivetési lajs-trom a városi adóhivatalnál folyó évi ápril hó 22—30-ig bezárólag 8 napi közszemlére ki van téve és az a hi-vatalos órák alatt megtekinthető, eset-leges felebbezések közvetlen a sepsi-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigaz-gatóságához beadhatók.

Végül felkértnék a t. adózó polgá-rok, hogy említett adónem előírása vé-gett adókönyveeskéjükkel a városi adó-hivatalhoz mutassák be.

Kézdi-Vásárhely, 1897. évi április hó 16-án.

Bartók Károly,
polgármester.

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet havi részletfi-zetésre

12—, 18—, 24— és 36 havi részletfizetésre.

Legközelebbi huzások :

Főnyeremények :

1870 es magyar nyeremény sorsjegy	frt	120.000
4%-os magyar jelzalog hitelbank sorsjegy	frt	50.000
1860-as állam sorsjegy	frt	60.000
Osztrák hitel sorsjegy	frt	150.000
Magyar vörös kereszt sorsjegy	frt	20.000
Osztrák	frt	20.000
Bazilika sorsjegy	frt	20.000
Olasz vörös kereszt sorsjegy	Lira	35.000

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó fél-nek esnek javára.

75 2—3

KIADÓ LEGELŐ.

Bükszádon az Olton inneni Bűdös felőli legelő — körülbelől 4000 hold — f. évi április 24-től szeptember 29-ig haszonbérbe adatik. Fel-tételek megtudhatók az üvegyár igazgatóságánál Bűkszádon.

81 1—2

ELADÓ ZSINDELY.

Haraly községben alattírtaknál 60,000 drb. házilag készi-tett zsindeley 48—50 cm. hosszúságu eladó.

Fejér Árpád
és
Fejér Ödön.

73 3—3